

toda Hovora ga osmeši vpricho vsega ljudstva, in pisar mora oditi ob splošnem roganji. — Opera se je préecej pri prvi predstavi močno prikupila vsemu občinstvu, to pa zlasti zaradi svojih lepih, krepkih zborov, melodijoznih arij, čveterospevov in peterospevov. Sosebno živi sta prvo in tretje dejauje. Predstavljala se je opera sosebno prvič takó, da ji ni bilo očitati ničesar; vse je bilo gotovo in dobro naučeno kakor že davno nobena opera. Poleg zbora sta si pridobila živo pohvalo gospodičina *Lešćinska* (Hanička) in gospod *Vašiček* (gospod Franc), v manjših nalogah pa gospá *Gerbičeva* (Hovora) in gospodje *Nolli* (Vojtehov prijatelj Vaclav), *Pavšek* (Vojteh), *Perdan* (malinar Bartoš) in *Rus* (malinarski učenec Nacek). »Stari ženin« se bode izvestno še dolgo ohranil na repertoaru našega gledališča. — »Madame Mongodin« je pikantna fraucoska vesela igra pariške avtorske firme Blum & Toché. Nje dejanje se vrši v Alençonu, čegar prebivalci jako čislajo gospó Mongodinovo, ki si je baje nekoč z nožem ubranila svojo čast. Kdorkoli pride v nje hišo, vsakomur mora gospod Mongodin povedati dogodek z nožem. Naposled pa se dožene, da je bil ta dogodek do malega izmišljen, in sedaj je končno gospod Mongodin to, kar ni bil dolgih dvajset let: gospod svoje žene. Igra je resnično vesela igra, tako da gledalec rad pozabi vse neverjetnosti, katerih je v nji vse polno. Gospoda Mongodina je igral g. *Borštnik*, ki je razvijal uprav drastiško komiko, žal, da se mu je semtertja spotikalo; naslovno partijo pa je predstavljala gospá *Borštnikova*. Naše mnenje je sicer to, da take naloge malo prijajo prvi igralki, vendar je gospá Borštnikova ugajala. Sicer nam je še imenovati gospodičino *Nigrinovo* (Klorinda de Montepiat) in gospoda *Daniła* (slikar Fougerolles). — V obče je mesec listopad minil častno za naše gledališče, bodisi kar se tiče drame ali opere. Gledališče je bilo do malega dobro, časih celo izvrstno obiskano.

Gledališko društvo. Nedavno se je v Ljubljani ustanovilo „Gledališko društvo“, ki je imelo dné 28. vinotoka svoj prvi obči zbor. Predsednik novemu društvu je notar g. *Ivan Plantan*, odborniki pa so gg. *dr. A. Franko* (predsednikov namestnik), *A. Funtek* (tajnik) in *dr. V. Žitek* (blagajnik). Namen „Gledališkega društva“ je gmotno podpiranje slovenskega gledališča v Ljubljani. Društveniki so redni člani, ki plačujejo vsaj po jedno krono mesečnega doneska, in podporni člani, ki naklonijo društvu kakršnokoli letno podporo. Doslej je zglasilo že dôkaj ljubljanskih rodoljubov svoj pristop; nadejati pa se je, da se število društvenikov še izdatno pomnoži, sosebno ker „Dramatično društvo“ sámó ne vzmore troškov, katere ima letos za vzdržavanje slovenskega gledališča. Komur je do čimdalje lepšega razvoja dramatiške naše umetnosti, pristopi „Gledališkemu društvu“ bodisi kot redni ali vsaj kot podporni član!

Obči zbor »Glasbene Matice« je bil dné 28. vinotoka po obiènem redu. Iz poročila društvenega tajnika g. *J. Paternostra* posnemljemo, da je priredila „Glasbena Matica“ leta 1892./93. šest koncertov. Kupila si je tudi hišo, kamor se preseli leta 1896., ko poteče pogodba za najete šolske prostore v Knežjem dvorci. Društvo je imelo v minulem društvenem letu 5 častnih, 36 ustanovnih in 470 rednih članov; društvena šola pa je štela 276 učencev in uèenk. Podpor je prejela „Glasbena Matica“ v letu 1892./93. od deželne vlade, deželnega zbora, mesta ljubljanskega in kranjske hranilnice skupaj 2100 gld. — Iz poročila blagajnika g. *A. Petroviča* je razvidno, da je imelo društvo od dné 1. kimovca 1892. leta do dné 31. malega srpana 1893. leta 20727.06 gld. dohodkov; blagajniški prebitok pa znaša 212.61 gld. Vrednostnih popirjev ima društvo za 5442 gld. — V odbor so bili izvoljeni ti-le gospodje: *Fr. Ravnikar* (predsednik), *Ivan Hrvast*, *dr. M. Hudnik*, *Ivan Krulec*, *Jožef Paternoster*, *Anton Petrovič*, *dr. Lavrencij Požar*, *Anton Razinger*, *V. Rohrmann*, *Anton Svetek*, *Anton Štritof*, *Fr. Trdina*, *Ignacij Valentinčič* in *Ivan Vencajz* — vsi v Ljubljani; zunanji odborniki pa so gg. *Daniło*

Fajgelj, Simon Gregorčič, Anton Starc, Matija Šušteršič in Fanko Žirovnik. — Po navetu g. dr. *Hudnika* je sklenil občji zbor, da so člani pevskega zbora že kot taki člani »Glasbene Matice«, predsednik in tajnik pevskega zbora pa sta zajedno odbornika »Glasbene Matice«. Tudi se je naročilo novemu odboru, naj se posvetuje o tem, ali ne bi kazalo nastaviti plačanega tajnika, zakaj pisarniški posli narastajo čimdalje bolj. Končno se izreče zahvala g. svetovalcu *Vencajzu*, da se je po njega trudu kupila društvena hiša, in potem se zborovanje sklene.

Slovenska pravna terminologija. »Slov. Pravnike« poroča v svoji poslednji številki, da je tisek in založništvo slovenske pravne terminologije prevzela c. kr. dvorna in državna tiskarna na Dunaji. Urednik pravne terminologije, g. dr. *J. Babnik* poslal je précej dve tretjini gradiva na Dunaj, in sedaj se to važno delo že tiska.

Češki kvartet v Ljubljani. Bil je izreden užitek, katerega je slovenskemu občinstvu podala »Glasbena Matica«, pridobivši sloveči češki kvartet, gospode *Hoffmana, Suka, Nedbala* in *Bergerja*, za koncert v Ljubljani. Četvorica teh umetnikov si je brzkone že prej, nego je sploh stopila v javnost, načrtala jasen določen program svoje delavnosti. Smetana, véliki neznani mojster, naj bi bil za steber, okolo katerega bi se vrstili drugi, sosebno slovanski umetniki; da prihaja précej za njim *Dvořák*, genijalni simfonik, to se umeje samo po sebi; prav takó pa se vé, da niso smeli biti izključeni klasiki. Zvesti temu programu, izvajali so kvartetisti v ljubljanskem koncertu dva obsežna proizvoda imenovanih skladateljev. Smetana je uglasbil v svojih simfoniških glasbotvorih za véliki orkester to, kar dviga srca češkega národa: sijajne dóbe njega »godovine, in »*Vyšehrad*«, »*Tábor*«, *Blaník*, »*Šárka*«, to so óne veličastne skladbe iz češke minulosti, izvédene z orjaškimi pomočki modernega orkestra. Smetana si je izvolil takó rekoč intimno obliko kvarteta na godala, da podá prijateljem svojim pesniško parafrazo življenskih svojih dogodkov. Njemu, iskrenemu zagovorniku *Wagnerja* in *Lizta*, bila je nekakšna potreba, pisati glasbo na poetiški podlagi, celó ondu, kjer tega pred njim ni storil nihče: celó v komorni glasbi. Ali se mu je ta način posrečil, to so pokazali uspehi skladbe »*Z mého života*«. Stara šolníška estetika, trdovratno se držeča mrtvih črk, čakala je zopet korenit poraz. — Program, torej poetiška podlaga kvartetu, katera zajedno ustanavlja njega obliko, znan je takó, da ga ni treba ponavljati. Kar se tiče izvajanja, lahko rečemo, da se odteza sléhamnó ocení. Meni vsaj se zdi, da je to vedno notranji dokaz popolnosti, če poslušalca nič ne zavaja, da bi glasbenemu uživanju dodajal refleksije o tem, kakšna je izvajanju tehniška stran. Kvartet, kjer igrajo štirje instrumenti takó kakor jeden instrument, kjer kar nič ne mislimo: Sedaj igra cello, sedaj vijola, sedaj druga vijolina — takšen kvartet igra resnično umetniško! In samó kvartetu štirih umetnikov, ki so tako rekoč jedne muzikališke duše, možno je uvésti v glasbeni svet takšno delo, velikansko v vsakem oziru. — *Dvořákov* kvartet v *Es-duru* nudí čisto, absolutno glasbo, ne da bi se naslanjal na poezijo. *Dvořákom* delom ni bilo treba šele pripravljati tal; pokazati je bilo treba samo to, kakšno je takovo delo, če se reproducira z največjo pieteto. Učenci *Dvořáka* samega, poznajo kvartetisti najboljše želje svojega mojstra, in kár najiskreneje so proučevali njega dela. Ušla jim ni najmanjša podrobnost; preskrbuo so vedeli doseči najpopolnejšo harmonijo celote, ono euritmijo, ono skladje, ki je princíp absolutni glasbi. Iz kratka: kvartet je jeden najboljših kvartetov, kar jih je kje — treba bi bilo samo kosanja med kvartetisti, da bi se odločilo, če ni najboljši. — V srednji točki, *Svendsnovi* romanci in zlasti v virtuvoznati polonezi *Laubovi*, nudila se je prvemu goslarju, gospodu *Hoffmannu*, prilika, da se je izkazal kot solista. Kdor *Smetanov* kvartet tako igra kakor on, mora sploh že biti virtuvoz. Žal, da sta bili obe skladbi, sosebno poloneza, v soseščini takih dveh orjaških del, kakeršni sta *Smetanovo* in *Dvořákovó*,